KOULUKINO SKOLBIO

Hyvät eduskunnan valtiovarainvaliokunnan sivistys- ja tiedejaoston jäsenet,

haluamme tuoda tietoonne seuraavaa. Kouluille maksetaan tällä hetkellä enintään 14 676 700 euroa tekijänoikeuslakiin perustuvien kopiointi- ja muiden käyttöoikeuskorvausten sekä kopiointia, tallennusta ja käyttöoikeuksia koskevan tiedotus- ja selvitystoiminnan menojen maksamiseen (budjettikirjan kohdassa Opetushallituksen toimintamenot vuodelle 2021).

Näihin lupiin ei tällä hetkellä kuulu lainkaan elokuva. Elokuvan täydellinen puuttuminen Opetushallituksen oppilaitoksille hankkimista käyttöluvista olisi ensi tilassa korjattava.

Selkeä ja oikeudenmukainen tekijänoikeusjärjestelmä on sekä luovien alojen tekijöiden että sisältöjä käyttävien etu. Koulukinon suoratoistopalvelun saaminen käyttölupien piiriin tukisi juuri tätä.

Opetus- ja kulttuuriministeriön ehdotuksessa, joka vastaa Opetushallituksen ministeriölle tekemää esitystä, ko. määrärahaa olisi korotettu noin 3,5 miljoonalla eurolla. Eduskunnalle annettuun valtion vuoden 2021 talousarvioesitykseen ei sisälly korotusta tekijänoikeuslakiin perustuvien kopiointi- ja muiden käyttöoikeuskorvausten maksamiseen (mom. 29.01.02).

Pyydämme huomioimaan, että tämä määrärahan lisäys mahdollistaisi myös elokuvan saamisen koulujen käyttöön ja takaisi elokuvantekijöille korvauksen heidän teostensa katsomisesta kouluissa.

Tämänhetkisen koronatilanteen takia elokuva-alakin on ahdingossa ja on kestämätön tilanne, että elokuva on täysin poissa opetuksen käyttöluvista.

Käännymme puoleenne, koska tällä hetkellä opettajat tuskailevat laadukkaan laillisesti katsottavan elokuvamateriaalin puutetta opetuksessaan.

Koulukino on OKM:n rahoituksella ja Kulttuurirahaston sekä AVEKin tuella rakentanut kouluille kotimaisia lyhytelokuvia ja dokumentteja sisältävän suoratoistopalvelun (www.koulukino.fi/suoratoisto). Koulukino on täysin voittoa tavoittelematon yleishyödyllinen yhdistys, jonka tavoitteena on laadukas media- ja elokuvakasvatus suomalaisissa kouluissa.

Koulukino Suoratoiston ottamisella käyttöoikeussopimusten piiriin ratkaistaisiin helposti laadukkaan elokuvasisällön saaminen koulujen käyttöön.

Audiovisuaalisen elokuvamateriaalin saamiselle käyttöoikeussopimusten piiriin on painavat perusteet. Tätä todentavat mm. kaksi tuoreinta selvitystä asiasta:

- Kopiosto ja Opetushallitus: Materiaalit ja tekijänoikeudet opetuksessa https://www.kopiosto.fi/app/uploads/2019/02/28100022/FIN_Opetusselvityksen-infografiikka_2019-02-27.pdf
- Cupore: Tekijänoikeuskysymykset opetustoiminnassa https://www.cupore.fi/fi/julkaisut/cuporen-julkaisut/tekijanoikeuskysymykset-opetustoiminnassa

Kouluilla on suuri tarve saada luvallista audiovisuaalista materiaalia käyttöönsä. Monilukutaito on kirjattu opetussuunnitelmiin läpi kaikkien kouluasteiden laaja-alaisena osaamisalueena, eli sen pitäisi sisältyä kaikkiin oppiaineisiin. Monilukutaidon perustana on laaja tekstikäsitys, johon kuuluu myös elokuva. Ylioppilaskokeisiinkin sisältyy liikkuvan kuvan analyysia, jota pitäisi olla mahdollista myös opettaa kouluissa.

Uunituoreen tutkimuksen (Pirjo Kulju, Reijo Kupiainen & Mari Pienimäki: Raportti luokanopettajien käsityksistä monilukutaidosta 2019) mukaan audiovisuaalisten tekstien lukemisen, esimerkiksi elokuvien

Koulukinoyhdistys - Skolbiofören ing ry ■ Pohjoisranta 6, 00170 Helsinki ■ Puh. (09) 622 5520 ■ koulukino@koulukino.fi ■ www.koulukino.fi

lukemisen, katsottiin kuuluvan monilukutaitoon (97 prosenttia vastaajista). Kuitenkin 46 prosenttia vastasi opettaneensa sitä hyvin vähän tai ei lainkaan. Melko tai erittäin paljon opettaneiden osuus oli vain 13 prosenttia. Katsomme tämän tutkimustuloksen osoittavan osaltaan, että elokuvaa ei aineistona voida käyttää kouluissa tekijänoikeudellisista syistä.

- http://uudetlukutaidot.fi/wp-content/uploads/2020/10/UudetLukutaidot-opettajien-kasityksia-medialukutaidosta-2019-Kulju-Kupiainen-Pienimaki.pdf

Opetushallitus on kiinnostunut hankkimaan Koulukino Suoratoiston käyttöoikeuksien piiriin, mikäli opetus- ja kulttuuriministeriön ehdotuksesta, joka vastaa Opetushallituksen ministeriölle tekemää esitystä, ko. määrärahaa saataisiin korotettua heidän ehdottamansa noin 3,5 miljoonaa euroa.

Mikäli tämä budjetin lisäys ei onnistu, pyydämme huomioimaan koulujen elokuvatarpeen niin kutsutuissa joululahjarahoissa.

Olemme käytettävissä valtiovarainvaliokunnan sivistys- ja tiedejaoston asiantuntijoina asiaa käsiteltäessä.

Helsingissä 30.10.2020

Koulukinoyhdistys - Skolbioförening ry

Hanna Laurinsalo
erityisasiantuntija

Koulukinoyhdistys - Skolbioförening ry ■ Pohjoisranta 6, 00170 Helsinki ■ Puh. (09) 622 5520 ■ koulukino@koulukino.fi ■ www.koulukino.fi